

Till: Regioner enligt sändlista

Tilldelning av beslutsutrymme för investeringsbidrag till kommersiell service 2023

Beslut

Tillväxtverket tilldelar, i enlighet med regeringsbeslut¹, beslutsutrymme för investeringsbidrag till kommersiell service till regioner (nedan kallade beslutande organisationer) enligt tabell 1.

Syftet med tilldelat beslutsutrymme är att stärka regionernas möjlighet att bevilja investeringsbidrag till dagligvarubutiker och drivmedelstationer i serviceglesa områden. Investeringsbidrag kan lämnas för att upprätthålla en försörjning med dagligvaror och drivmedel som är tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden.

Bakgrund

Regeringen har beslutat att Tillväxtverket under perioden 2023–2027 årligen ska fördela medel till regionerna för i huvudsak stöd som kan beviljas enligt förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service. Tillväxtverket ska använda högst 92 400 000 kronor för genomförandet av uppdraget 2023.

Skälen till regeringens beslut är att minska antalet åtgärder och därmed komplexiteten inom den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP), och för att undvika parallella stödformer för kommersiell service. Därför anslås enligt riksdagens beslut om budgetproposition för 2023 medel till kommersiell service inom utgiftsområde 19 Regional utveckling.

Motsvarande medel har tidigare hanterats inom landsbygdsprogrammets åtgärd 7.4/6B². Det handlade om stöd till investeringar i service på landsbygden och specifikt till målgruppen dagligvarubutiker och drivmedelsstationer.

Utifrån denna bakgrund ska medlen som tilldelas regionerna enligt detta beslut användas till stödformen investeringsbidrag enligt bestämmelser i förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service.

Medlen utgör en förstärkning av regionernas möjligheter att bevilja stöd till

¹ Uppdrag att fördela medel till kommersiell service i gles- och landsbygder 2023-2027, Regeringsbeslut 2022-12-22, (N2022/02400)

² Förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder, 6 kap. 8-12 §§

kommersiell service och stödformen investeringsbidrag. Regionerna kan utöver medlen som tilldelas enligt detta beslut även använda respektive regions *anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder* för att bevilja investeringsbidrag för kommersiell service.

Genomförande och villkor för beslut

Beslutande organisationer får enligt detta beslut bevilja investeringsbidrag i enlighet med bestämmelser i förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service. Vid genomförandet ska Tillväxtverkets riktlinjer för stödet (bilaga 1) följas.

Uppföljning av beviljade stöd samt tilldelning 2024–2027

Tillväxtverket följer löpande användningen av det beslutsutrymme som tilldelats enligt detta beslut, och kan begära kompletterande information från beslutande organisation.

Tillväxtverket förbehåller sig rätten att omfördela medel som inte har beslutats innan 30 september 2023.

Beviljade investeringsbidrag får ha en investeringsperiod som sträcker sig efter 2023, och utbetalningar kan då göras efter 2023.

Tillväxtverket kommer för år 2024–2027 att tilldela ytterligare beslutsutrymme under förutsättning att riksdag och regeringen beslutar om medel till uppdraget.

Beskrivning av fördelningsmodell

Av de medel som Tillväxtverket får använda för uppdraget 2023 så tilldelas beslutsutrymme till regionerna med 80 miljoner kronor. 40 procent (32 miljoner kronor) fördelas lika mellan regionerna eftersom det finns utmaningar i alla län även om geografier och bosättningsmönster skiljer sig. Detta gynnar regioner som har ett mindre eget 1:1-anslag och som därmed har svårare att prioritera medel till kommersiell service.

Det innebär att varje region får ett garanterat beslutsutrymme på 1 523 810 kronor. Resterande 60 procent (48 miljoner kronor) fördelas utifrån tre fördelningsnycklar som ges olika vikt:

- Antal dagligvarubutiker (fullsortiment) med avstånd minst 10 kilometer till nästa butik, och som har omsättning från försäljning av dagligvaror under 30 miljoner kronor. Butiker på öar utan fast landförbindelse ingår. (Vikt = 0,6)
- Antal invånare med mer än 10 minuter i restid (med bil enligt skyltad hastighetsbegränsning) till dagligvarubutik (fullsortiment). Även inkluderat folkbokförda på öar som inte ansluter till det allmänna vägnätet via bilfärja eller bro/tunnel och som saknar butik. Om bilfärja finns till specifik ö så beräknas hastigheten på färjelinjen till 7 km/h. (Vikt = 0,2)
- Antal invånare med mer än 15 minuter i restid (med bil enligt skyltad hastighetsbegränsning) till drivmedelsstation för personbil. Exkluderat folkbokförda på öar som inte ansluter till det allmänna vägnätet via bilfärja eller bro/tunnel och som inte har drivmedelsstation för personbil på ön. Om bilfärja finns till specifik ö så beräknas hastigheten på färjelinjen till 7 km/h. (Vikt = 0,2)

Detta resulterar i fördelning av ytterligare beslutsutrymme på mellan 449 298 – 5 330 863 kronor per region.

Tabell 1: Tilldelat beslutsutrymme per län budgetåret 2023

Län	Beslutande organisation	Tilldelat beslutsutrymme (kr)
Blekinge	Region Blekinge	2 193 488
Dalarna	Region Dalarna	3 921 290
Gotland	Region Gotland	2 296 140
Gävleborg	Region Gävleborg	3 400 801
Halland	Region Halland	2 210 961
Jämtland	Region Jämtland-Härjedalen	5 568 849
Jönköping	Region Jönköpings län	3 320 729
Kalmar	Region Kalmar län	3 677 437
Kronoberg	Region Kronoberg	3 258 756
Norrbottn	Region Norrbotten	6 854 673
Skåne	Region Skåne	1 973 108
Stockholm	Region Stockholm	5 219 872
Södermanland	Region Södermanland	3 341 659
Uppsala	Region Uppsala	3 071 329
Värmland	Region Värmland	4 301 637
Västerbotten	Region Västerbotten	6 486 206
Västernorrland	Region Västernorrland*	4 180 901
Västmanland	Region Västmanland	2 118 376
Västra Götaland	Region Västra Götaland*	6 042 801
Örebro	Region Örebro län	2 612 943
Östergötland	Region Östergötland	3 948 043
	Summa	80 000 000

Bilagor: Bilaga 1 - Riktlinjer och bestämmelser för tilldelat beslutsutrymme för investeringsbidrag till kommersiell service.

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Elisabeth Backteman efter föredragning av handläggare Pär Ove Bergquist.

I den slutliga handläggningen av ärendet har tf avdelningschef Patrik Sällström och enhetschef Martin Olauzon deltagit.

Sändlista:

Region Blekinge
Region Dalarna
Region Gotland
Region Gävleborg
Region Halland
Region Jämtland-Härjedalen
Region Jönköpings län
Region Kalmar län
Region Kronoberg
Region Norrbotten
Region Skåne
Region Stockholm
Region Sörmland
Region Uppsala
Region Värmland
Region Västerbotten
Region Västernorrland
Region Västmanland
Region Västra Götaland
Region Örebro län
Region Östergötland

Kopia:

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Vid frågor i detta ärende kontakta:

Pär Ove Bergquist
Tillväxtverket
Tel: 08-689 95 89
E-post: parove.bergquist@tillvaxtverket.se

Bilaga 1 till Tillväxtverkets beslut 2023-04-14 (Dnr: Å 2022-6028)

Riktlinjer och bestämmelser för tilldelat beslutsutrymme för investeringsbidrag till kommersiell service

Syftet med tilldelat beslutsutrymme för investeringsbidrag är att stärka dagligvarubutiker och drivmedelsstationer i serviceglesa landsbygder för att upprätthålla en försörjning med dagligvaror som är tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden.

Investeringsbidrag ska beviljas i enlighet med bestämmelser i förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service.

Stöd får endast lämnas i enlighet med kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

Tillämpningsområde

Dessa riktlinjer anger:

- Förutsättningar och villkor för beslut om investeringsbidrag från tilldelat beslutsutrymme.
- Benämningar och definitioner.
- Beskrivning av ansökan om investeringsbidrag.
- Beskrivning av beslut om investeringsbidrag.
- Regler avseende ekonomiska ramar.

Förutsättningar och villkor för beslut om investeringsbidrag från tilldelat beslutsutrymme

Nedanstående bestämmelser i förordning (2000:284) om stöd till kommersiell service avgör vilka som kan få investeringsbidrag samt bidragets storlek:

2 § Stödet får inte vara större än vad som behövs med hänsyn till övriga finansieringsmöjligheter och andra omständigheter för att den åtgärd som stödet avser skall kunna genomföras.

4 § Stöd får lämnas till

- näringsidkare med försäljningsställen för dagligvaror eller drivmedel,
- näringsidkare med försäljningsställen för fackhandelsvaror, om det finns särskilda skäl, och
- näringsidkare som på annat sätt säljer och levererar dagligvaror i området, om det finns särskilda skäl.

5 § Stöd får lämnas i områden där servicen är gles.

6 § Stöd får lämnas endast om kommunen har planerat varuförsörjningen på ett sådant sätt att behovet av stöd kan bedömas.

7 § Stödet får inte otillbörligt gynna en viss näringsidkare.

8 § Stöd kan lämnas för att det i glesbygd och landsbygd skall kunna upprätthållas en försörjning med dagligvaror och drivmedel som är tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden. Stöd kan i vissa fall lämnas även till fackhandelsservice

9 a § Investeringsbidrag (...) får endast lämnas i enlighet med kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

10 § Stöd till kommersiell service får lämnas som investeringsbidrag (.....) för:

1. anskaffning eller ny-, till- eller ombyggnad eller större reparation av lokaler som behövs för verksamheten och för inredning eller annan utrustning av sådana lokaler,
2. anskaffning eller ombyggnad eller större reparation av utrustning som behövs för sådan försäljning och leverans som avses i 4 § 4,
3. kompetenshöjande insatser för näringsidkare och anställda inom dagligvaruhandeln och drivmedelsbranschen, och
4. kostnader för utarbetande av åtgärdsprogram som syftar till att förbättra företagets lönsamhet.

11 § Investeringsbidrag får lämnas med belopp som motsvarar högst 50 procent av de utgifter som har godkänts för investering som avses i 10 § 1-3.

Investeringsbidrag får lämnas med belopp som motsvarar högst 85 procent av godkända utgifter för

1. investeringar som avses i 10 § 4,
2. större investeringar som avses i 10 § 1 och som gäller ett försäljningsställe för dagligvaror eller drivmedel med ett väl utbyggt utbud av grundläggande servicefunktioner eller som görs för att komplettera ett försäljningsställe för dagligvaror eller drivmedel med grundläggande servicefunktioner,
3. kostnader för samlokalisering av försäljningsställen som avses i 4 § 2 och 3 inbördes eller med annat detaljhandels- eller tjänsteföretag,
4. investeringar som genomförs för att uppfylla krav som har ålagts verksamheten genom föreskrifter i lag eller förordning, och
5. andra investeringar som avses i 10 § 1-3, om det finns särskilda skäl.

Tillväxtverket får meddela föreskrifter om sådana investeringar som avses i andra stycket 4.

23 § Stöd får inte lämnas till en åtgärd som utan särskilt medgivande har påbörjats innan frågan om stöd har avgjorts. Ett sådant medgivande får lämnas endast innan åtgärden har påbörjats. Medgivandet får lämnas endast om det finns särskilda skäl. Medgivandet kan lämnas av den som skall avgöra ärendet om stöd.

Benämningar och definitioner

Nedan följer några benämningar som är aktuella i bestämmelser för investeringsbidrag. För respektive benämning ges en definition samt rekommendation för bedömning av dessa.

Benämning	Definition / Rekommendation
<i>inte vara större än vad som behövs (2 §)</i>	Innan bidrag beviljas ska en analys göras av företagets ekonomiska förutsättningar. En bedömning ska göras om bidraget verkligen behövs. I det fall en investering kommer att genomföras utan ett bidrag bör inte stöd beviljas. I Nyps handläggaruppgifter lämnas kommentar om stödnivå och storleken på stödet.
<i>Näringsidkare med försäljningsställen för dagligvaror och drivmedel (4 §)</i>	Det är endast näringsidkare (företag, handelsbolag, enskild firma, ekonomisk förening) som driver dagligvarubutik eller drivmedelsstation som kan beviljas investeringsbidrag. Fastighetsägare som hyr ut lokal till näringsidkaren kan inte beviljas stöd. Om investeringen avser fast inredning i fastighet som ägs av annan än näringsidkaren som driver butik eller drivmedelsstation så bör avtal skrivas som reglerar detta.
<i>områden där servicen är gles (5 §)</i> <i>tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden (8 §)</i>	Enligt definition i respektive Regionalt serviceprogram (RSP). Det är i RSP som regionen pekar ut de områden där service är gles och vilken försörjning med dagligvaror eller drivmedel som är tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden. I metodstöd för regionala serviceprogram (kap 3.1) ³ framgår att programmet bör definiera var, ur ett geografiskt perspektiv, behoven är som störst för att förbättra eller behålla kommersiell service. Detta är en förutsättning för att det regionala serviceprogrammet ska kunna ligga till grund för prioritering av olika typer av stöd till kommersiell service.

³ Metodstöd för regionala serviceprogram, Tillväxtverket 2021, rapport 0382.

<i>endast om kommunen har planerat varuförsörjningen på ett sådant sätt att behovet av stöd kan bedömas (6 §)</i>	Om aktuell varuförsörjningsplan eller motsvarande saknas bör regionen hämta in synpunkter från berörd kommun gällande det specifika försäljningsstället. Det kan handla om kommunens utlåtande om behovet av dagligvaror eller drivmedel på berörd ort och/eller försäljningsställets upptagningsområde. Notering om detta görs i Nyps handläggaruppgifter.
<i>inte otillbörligt gynna (7 §)</i>	För att inte snedvrider konkurrensen mellan flera dagligvarubutiker och drivmedelsstationer kan bidrag endast beviljas till butik som är ensam på en ort. Det krävs även ett visst avstånd till närmaste butik för att stöd till kommersiell service kan beviljas. Regionen kan skriva in mer specifika avståndskrav i sina riktlinjer i RSP.
<i>stöd av mindre betydelse. (9 a §)</i>	Vid beräkning av hur mycket stöd av mindre betydelse ett företag har erhållit ska hänsyn tas till hela koncernens erhållna stöd. Om en organisation har flera dagligvarubutiker eller drivmedelsstationer så ska dessa räknas som ett och samma bolag.
<i>Stöd till kommersiell service får lämnas som investeringsbidrag för (10 §)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Inredning/ utrustning - Om- eller tillbyggnad av lokal - Större reparation av inventarier/utrustning - Anskaffning av lokal. <i>Stöd ska inte ges till fastighetsköp.</i> - Nybyggnad av lokal - Utbildning av personal - Utarbetande av åtgärdsprogram
<i>högst 50 procent av utgifter för (11§)</i>	Huvudregel är att stödnivå är högst 50 procent av godkända utgifter. Detta gäller inte för utarbetande av åtgärdsprogram där stöd kan lämnas med 85 procent.
<i>högst 85 procent (11§)</i>	<p>Om det finns behov av mer än 50 procents bidrag, dock max 85 procent, behöver någon av följande förutsättningar vara uppfyllda.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kostnader för åtgärdsprogram med syfte att förbättra företagets lönsamhet - Större investeringar för ett väl utbyggt utbud av grundläggande kommersiell service. D.v.s. till dagligvarubutik eller drivmedelsstation som är betydelsefulla

	<p>även för tillgängligheten till annan grundläggande kommersiell service. Eller till åtgärd i dagligvarubutik eller drivmedelsstation för att komplettera med annan grundläggande service.</p> <p>- Åtgärder för samlokalisering av försäljningsställen för dagligvaror, drivmedel eller fackhandelsvaror. Observera att om stöd för sådana kostnader ska lämnas till näringsidkare med försäljningsställe för fackhandelsvaror så krävs särskilda skäl för att stödet ska kunna beviljas.</p> <p>- Investeringar som genomförs för att uppfylla krav som har ålagts verksamheten genom föreskrifter i lag eller förordning.</p> <p>- Andra investeringar om det finns särskilda skäl. Det ska avse ändamål som framgår av 10 § p 1–3. Notering om detta görs i Nyps handläggaruppgifter.</p>
<p><i>Stöd får inte lämnas till en åtgärd som utan särskilt medgivande har påbörjats innan frågan om stöd har avgjorts (23§)</i></p>	<p>Om investeringen absolut behöver påbörjas innan beslut om stöd så behöver regionen lämna ett medgivande till sökande. Notering om detta görs i Nyps handläggaruppgifter.</p>

Ansökan om investeringsbidrag

22 § Ansökan om stöd ska ges in till och *prövas av regionen i det län där verksamheten bedrivs*.

Det är var försäljningsstället är beläget som avgör till vilken region som ansökan ska lämnas. Det är alltså inte var ägaren är lokaliserad som avgör var ansökan ska lämnas.

Ansökan via "Minansökan"

Ansökan görs via e-tjänsten "Min ansökan" som finns att nå via websidan www.minansokan.se.

I "Minansökan" väljs "Söker du stöd till ditt företag". Sedan väljs den kommun där försäljningsstället finns. Slutligen väljs erbjudandet för "Investeringsbidrag kommersiell service"

Beslut om investeringsbidrag

Beslut om investeringsbidrag:

- ska beskriva aktuell åtgärd, aktivitet eller insats
- ska ange stödnivå (%), motivering till beviljad stödnivå, beviljat belopp samt investeringsperiod
- ska beskriva stödmottagarens behov av bidraget och varför investeringsbidraget är nödvändigt
- ska informera om att investeringsbidraget är ett s.k. försumbart stöd enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse
- får förenas med de ytterligare villkor som krävs för att syftet med stödet ska tillgodoses.

En beslutsmall, inklusive allmänna villkor, är särskilt framtagen för investeringsbidrag och finns att hämta i Nyps2020.

Kontroll av sammanlagt stöd av mindre betydelse

Investeringsbidrag är ett s.k. försumbart stöd enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013. Ett företag kan beviljas flera försumbara stöd enligt denna förordning för olika kostnader upp till 200 000 euro inom en treårsperiod. Andra sådana stöd är exempelvis:

- Servicebidrag
- Investeringslån.
- Investeringsstöd via landsbygdsprogrammet 2014–2023

Vid beräkning av utrymme för att motta försumbart stöd ska även hänsyn tas till om företaget blivit beviljad stöd enligt kommissionens förordning (EU) nr 360/2012. Stöd enligt denna förordning är också ett s. k försumbart stöd. Denna förordning har ett högre utrymme för försumbart stöd, totalt kan 500 000 euro erhållas inom en treårsperiod. Stöd som lämnas med stöd av förordning (EU) nr 360/2012 är exempelvis:

- Särskilt driftstöd till dagligvarubutiker
- Stöd till korrosionsskydd för drivmedelsstationer

Regler avseende ekonomiska ramar

Utgifter för investeringsbidrag kommersiell service kan antingen belasta *regionens eget anslag 1:1* eller *anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder, anslagspost 24:1 Tillväxtverket, under utgiftsområde 19*. Från det senare anslaget får enligt regeringsbeslut⁴ för budgetåret 2023 högst 92 400 000 kronor användas till att fördela medel till regionerna och Gotlands kommun för stöd till kommersiell service. Dessa får i sin tur i enlighet med lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar fatta beslut för ändamålet enligt bestämmelserna i förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service.

För beslutande organisationer som tilldelats beslutsutrymme på anslagsposten 24:1 Tillväxtverket, ligger varje organisations del av anslaget på Tillväxtverket. När beslut om utbetalning av investeringsbidrag görs i NYPS går utbetalningen ut från Tillväxtverket till stödmottagare och belastar samtidigt respektive organisations andel av anslaget hos Tillväxtverket.

Dispositionsrätt samt tillhandahållande av underlag

Tillväxtverket har dispositionsrätten för tilldelade medel enligt detta beslut och har därför ansvar för uppföljning och utbetalning av dessa medel. Tillväxtverket förbehåller sig rätten att ta del av, eller begära in eller på annat sätt kräva underlag för beslutade investeringsbidrag, för arbetet med uppföljningen av fördelade medel.

Nypsadministration - Investeringsbidrag

När ärendet beslutas, måste det göras ett val om medel ska tas från regionens *ordinarie anslag 1:1* eller från de *särskilda medel* som regionen har tilldelats beslutsutrymme för från Tillväxtverkets anslag 1:1. Detta val görs i ärendets budget.

⁴ Uppdrag att fördela medel till kommersiell service i gles- och landsbygder 2023–2027, Regeringsbeslut 2022-12-22, (N2022/02400)